

KERKBRIEF

België-Belgique
P.B.-P.P.
BC 30560

Driemaandelijks

Jaargang 39, nr 2 - zomer 2010

Periodiek van de Verenigde Protestantse Kerk in Leuven

Verantwoordelijke uitgever: Ernst Veen, L. Beosierlaan 89, 3010 Leuven

P 708844 – Afgiftekantoor: Leuven Mail

Inhoud

- 2 Kyriegebed
- 3-6 Kerkdiensten
- 7-9 Meditatie: Over de overheid
- 10-11 Woorden van de kerk
- 12-13 Aankondigingen
- 14 Protestantse omroep
- 15 Bereikbaarheid
- 16 Adressenlijst

Kyriegebed

We kunnen u niet domweg bidden, o God,

Om wereldvrede en gelijke verdeling van aardse rijkdommen
want U hebt ons reeds de zintuigen gegeven
tot vredelievende dialoog en communicatie
en de middelen om heel de wereld van voedsel te voorzien,
Maar wij vragen u wel:

schenk ons de wil om te keren
van uitzichtsloze dwaalwegen.

We kunnen U niet domweg bidden, o God,

om economische crisis en communautaire patstelling op te lossen,
want wij weten dat U de wereld zo gemaakt hebt
dat de mens zijn eigen weg naar oplossingen moet vinden,
voor zichzelf en voor zijn naaste.

Maar wij vragen u wel:

schenk ons de wil om te keren
van onze doodlopende wegen.

We kunnen U niet domweg bidden, o God,

een einde te maken aan wantoestanden:

politieke herders die elkaar al jaren bestuurlijk blokkeren,
terwijl de echte problemen van het volk onopgelost blijven liggen;
kerkelijke herders die hun schapen zeer onherderlijk bejegen:
sexueel misbruik, doofpotbeleid...

Maar wij vragen u wel:

schenk ons de wil om te keren
van kwalijke en heilloze dwaalwegen.

We kunnen u niet domweg bidden, o God,

Om roofofbouw, klimaatopwarming en milieuvervuiling tegen te gaan,
Want U hebt ons reeds een groot verstand gegeven
waarmee we zelf oplossingen kunnen uitdenken.

Maar wij vragen u wel:

schenk ons de wil om te keren
van verderfelijk doodlopende wegen.
amen.

*Juni 2010**kerkdiensten*

- 13** Voorganger: Ernst Veen
 Ouderling: Dirk Panhuis
 Organist: Edy Kühn
 Teksten: 2 Sam. 12: 1-14; Gal. 2: 11-21;
 Lucas 7: 36-50

 Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie)
 Kindernevendienst: Ida
- 20** Voorganger: Ernst Veen
 Ouderling: Joëlle Segier
 Organist: Chris Klein
 Teksten: Jes. 2: 10-17; Gal. 3: 23-29;
 Lucas 9: 18-24

 Collecte: Diaconaat
 Kindernevendienst: Jan
- 27** Voorganger: Ernst Veen
 Ouderling: Marcel Breem
 Organist: Henk Corporaal
 Teksten: 1 Kon. 19: 19-21; Gal. 5:1 en 13-25;
 Lucas 9: 51-62

 Collecte: Centrale kas
 Kindernevendienst: Jelske

Juli 2010

- 4** Voorganger: Antoon Schoors **Avondmaalsviering**
 Ouderling: Philipp Bratfisch
 Organist: Edy Kühn
 Teksten: Jes. 66: 10-14; Gal. 6: 1-10 & 14-18;
 Lucas 10: 1-20

 Collecte: Ruanda

- 11** Voorganger: Ernst Veen
Ouderling: Marcel Breem
Organist: Chris Klein
Teksten: Deut. 30: 9-14; Kol. 1: 1-14;
Lucas 10: 25-37
Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie)
- 18** Voorganger: Ernst Veen
Ouderling: Joëlle Segier
Organist: Henk Corporaal
Teksten: Gen. 18: 1-14; Kol. 1: 21-27;
Lucas 10: 38-42
Collecte: Protestants Sociaal Centrum (PSC)
- 25** Voorganger: Ernst Veen
Ouderling: Marcel Breem
Organist: Edy Kühn
Teksten: Gen. 18: 20-33; Kol. 2: 6-15;
Lucas 11: 1-13
Collecte: Centrale Kas

Augustus 2010

1	Voorganger:	Ernst Veen	Avondmaalsviering
	Ouderling:	Dirk Panhuis	
	Organist:	Chris Klein	
	Teksten:	Prediker 2: 1-11; Kol. 3: 12-17;
Lucas 12: 13-17	
	Collecte:	Ruanda	
8	Voorganger:	Frank Marivoet	
	Ouderling:	Philipp Bratfisch	
	Organist:	Henk Corporaal	
	Teksten:	Gen. 15: 1-6; Hebr. 11: 1-16;
Lucas 12: 32-40	
	Collecte:	Gebouwen (kerk en pastorie)	
15	Voorganger:	Frank Marivoet	
	Ouderling:	Joëlle Segier	
	Organist:	Edy Kühn	
	Teksten:	Jer. 23: 23-29; Hebr. 11: 17-29;
Lucas 12: 49-56	
	Collecte:	Diaconaat	
22	Voorganger:	Antoon Schoors	
	Ouderling:	Marcel Breem	
	Organist:	Chris Klein	
	Teksten:	Jes. 30: 15-21; Hebr. 12: 22-29;
Lucas 13: 22-30	
	Collecte:	Protestants Sociaal Centrum (PSC)	

- 29 Voorganger: Ernst Veen
 Ouderling: Dirk Panhuis
 Organist: Henk Corporaal
 Teksten: Sirach 3: 17-23 (of Spr. 25: 2-7);
 Hebr. 13: 1-6; Lucas 14: 1-14
 Collecte: Gevangenispastoraat

September 2010

- 5 Voorganger: Ernst Veen **Avondmaalsviering**
 Ouderling: Philipp Bratfisch
 Organist: Edy Kühn
 Teksten: Deut. 30: 15-20; Filemon 1-20;
 Lucas 14: 25-33
 Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie)
 Kindernevendienst: Nog te voorzien
- 12 Voorganger: Antoon Schoors
 Ouderling: Joëlle Segier
 Organist: Chris Klein
 Teksten: Exodus 32: 7-14; 1 Tim. 1: 12-17;
 Lucas 15: 1-10
 Collecte: Protestantse radio-omroep (PRO)
 Kindernevendienst: Nog te voorzien
- 19 Voorganger: Ernst Veen
 Ouderling: Marcel Breem
 Organist: Henk Corporaal
 Teksten: Amos 8: 4-7; 1 Tim. 2: 1-8;
 Lucas 16: 1-17
 Collecte: Centrale kas
 Kindernevendienst: Nog te voorzien

Over de overheid

Het kan niemand ontgaan zijn: zowel in België als in Nederland zijn er deze maand weer verkiezingen voor een nieuwe regering. Een mooie gelegenheid om eens te rade te gaan bij de apostel Paulus die zo markant, maar ook zo omstreden over de overheid geschreven heeft.

Paulus stelt in zijn brief aan de gemeente te Rome (Rom.13: 1,2): “Iedereen moet het gezag van de overheid erkennen, want er is geen gezag dat niet van God komt. Ook het huidige gezag is door God ingesteld. Wie zich tegen dit gezag verzet, verzet zich dus tegen een instelling van God.” Stel dat Paulus onze tijdgenoot was. Zou hij dan zijn tekst, indachtig het menselijke, al te menselijke verloop van de geschiedenis, ook zo hebben geformuleerd: “...want er is geen gezag dat niet van God komt...” (?)

Wereldvreemd

Als er in onze tijd iemand zou zijn die zo'n zin in de krant schrijft, dan zouden de meesten van ons die krant hoofdschuddend dichtvouwen, wgens zoveel godsdienstige naïëviteit om maar niet te spreken over zoveel wereldvreemd fundamentalisme. Niettemin is het bekend dat er in de vorige eeuw vele christenen waren (zowel katholieken als protestanten) die het, tot aan de Hitlertijd, mede op grond van de genoemde Paulustekst, voor goed christelijk hielden om de overheid onder alle omstandigheden te gehoorzamen. Het nazi-regime zette deze zienswijze onder zware druk. Maar wat kon Paulus dan wél bedoelen?

Kritische betekenissen

Welnu, in de oude synagoge bestond er over deze tekst nauwelijks verschil van mening. En dat was niet omdat ze daar zo naïef waren, maar dat was omdat ze die tekst niet lazen naar de letterlijke betekenis, als zou God concreet-historisch bepalen welke overheden op aarde regeren, maar zij lazen deze tekst naar de kritische betekenis die erin verborgen zit.

Romeinse rijk

Om die kritische betekenis op het spoor te komen moeten we ons eerst realiseren dat Paulus schreef en leefde in het imperium Romanum, een historische context waarbinnen de hoogste overheid, namelijk de Romeinse keizer, goddelijke ambities en aanspraken had. Na hun dood werden de Romeinse keizers effectief goddelijk verklaard en kregen zelfs hun eigen tempel waarin ook beelden van de vergoddelijkte heerser werden opgesteld en waarin een speciale cultus ter ere van de almacht van de keizer plaatsvond. Als Romeins staatsburger wist Paulus dat maar al te goed, maar als leerling uit de joodse school van rabbijn Hillel en Gamaliël had Paulus ook geleerd dat de overheid juist niet goddelijk was. Voor een jood en ook voor de daaruit ontstane christelijke traditie was het bv. *not done* om voor de wereldlijke overheid te buigen.

Verborgen

Die kritische opstelling ten aanzien van de overheid vinden we ook weer terug in de hierboven geciteerde Paulustekst. Bij het lezen van die tekst denk je al snel: gaat Paulus de overheid nu toch weer vergoddelijken? Want toegegeven, de man had het minder cryptisch en verborgen kunnen formuleren, maar wie aandachtig leest ontdekt dat Paulus juist de toentertijdse vermeende goddelijke aanspraken van de hoogste overheid, impliciet loochent en tegenspreekt. Het is niet ondenkbaar dat Paulus (die Romeins staatsburger was) dat op zo'n cryptische en verborgen wijze formuleerde, omdat hij, schrijvende aan de gemeente in Rome, niet wilde dat zijn brief door de Romeinse overheid zou worden geïnterpreteerd.

Instelling van God

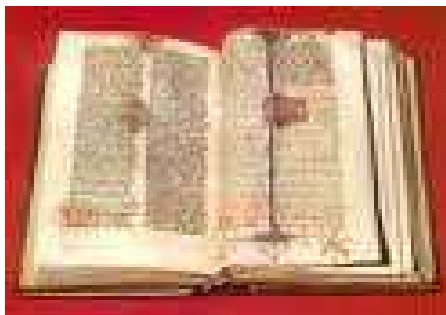
Paulus schrijft heel fijntjes, niet dat de overheid een goddelijke instelling is, maar dat de overheid een instelling van God (voor de geïnteresseerden: *tou Theou diatagè*) is. En dat is een groot verschil. Met die uitdrukking zegt Paulus impliciet dat de overheid juist niet goddelijk is, maar dat zij, als instelling “van” God, áán die God ondergeschikt is en derhalve tegenover God verantwoording heeft af te leggen.

Ziedaar ook de kritische betekenis van die tekst. Volgens die kritiek kan en mag geen overheid zich ooit nog goddelijke aspiraties veroorloven, of eigentijds er uitgedrukt: zich boven het “gepeupel” verheven voelen. Dat was in die tijd een ongemeen een opstelling ten opzichte van de overheid.

Opdracht

Paulus zaagde daarmee niet alleen de vergoddelijkte poot onder de stoel van de overheid vandaan, maar onderstreepte daarmee bovendien (in een tijd dat gehoorzaamheid uitsluitend gold voor burgers ten aanzien van de overheid en niet andersom) dat ook de overheid gehoorzaamheid verschuldigd was. Want, zo schreef Paulus, “de overheid staat in dienst van God, de mensen ten goede.” Lees (tussen de regels door): overheden mogen niet hun goddelijke soevereine gang gaan, maar zijn verantwoording verschuldigd aan God en mens. Paulus heeft het daarbij immers niet over de *status* maar over de *opdracht* van de overheid. De macht waarmee de overheid is bekleed is er niet om de macht of het pluge zelf, maar staat, naar het woord van Paulus, ten dienste van God, de mensen ten goede...

Ernst Veen.

Woorden van de kerk (19)

Joop van der Horst

Zingen

Toen ik negen was, gingen we op schoolreisje. Naar de Julianatoren in Apeldoorn. Daar werd een boswandeling gemaakt, gespeeld in de speeltuin, limonade gedrongen, opnieuw gespeeld in de speeltuin en dan weer terug op huis aan, moe maar voldaan. Die terugreis, dat herinner ik mij nog goed, duurde eindeloos. De andere kinderen vonden dat ook. De vermoeidheid eiste zijn tol en de stemming daalde. Toen besloot de juffrouw dat we zouden gaan zingen. Het ene lied na het andere, en als we niets meer wisten, begonnen we gewoon opnieuw. Dat hielp.

Ik weet niet of het nog zo wordt gedaan. Misschien hebben de meeste kinderen nu dopjes van hun Ipod in de oren. Of is de bus voorzien van televisieschermen. Of allebei, want dat zie je ook wel eens. Dan wordt er allicht minder gezongen. De toestand lijkt me in ieder geval veranderd.

Die verandering moeten we goed in de gaten houden als we praten over zingen in de kerk. Waarom zingen we eigenlijk in de kerkdienst? Kunnen we het ook wel afschaffen, eventueel in te ruilen voor een Amuzikaal intermezzo? En dat zou dan eigentijds ook wel per Ipod zou kunnen?

Och, een beetje zingen, dat is even een onderbreking; een liedje hier of daar brengt wat afwisseling, het is weer even wat anders. Soms bekruipt me het gevoel dat veel kerkgangers er zo over denken. Dat zou jammer zijn, want dat haalt het hart weg uit de protestantse eredienst.

Gemeentezang is er in de kerk niet altijd geweest. Het is er pas in gekomen, principieel, met de Reformatie. En dat komt doordat de Reformatie een heel andere kijk heeft op wat de kerk is, dan het katholicisme. Kort gezegd: de Rooms-katholieke kerk is een instantie tussen God en de mensen in: de kerk (de priester, de bisschop, de paus) onderhoudt de contacten met God, en het is de kerk die de genadegaven onder de gelovigen distribueert.

In het protestantisme heeft iedere gelovige rechtstreeks met God te doen, dus zonder tussenniveau. In moderne bedrijfstermen gezegd: een protestantse kerk is een “plattere organisatie”. Een protestantse kerk is niets anders dan de “vergadering der gelovigen”. In de woorden van Luther: iedereen is priester.

De kerkdienst kan dan ook desnoods gemist worden. Maar als die vergadering dan toch bijeen komt, dan kan de inbreng van alle deelnemers niet gemist worden. Hoe doen we dat? Voila, daar komt de gemeentezang. Voor Luther en de andere reformatoren was het zingen in de kerk er dus niet voor de afwisseling, geen aangename onderbreking, geen truc om de mensen wakker te houden en geen verfraaiing die desnoods gemist kon worden, maar de noodzakelijke stem van de gemeente. Geen koor kan dat vervangen, en geen instrumentale muziek kan doen wat de gemeentezang doet.

Ik weet dat er in Katholieke kerken ook wel gezongen wordt. Des te beter. Ook al is men zich van het verschil vaak weinig bewust. Een verschil dat onder de laatste pausen en hun bisschopsbenoemingen naar mijn indruk overigens eerder groter wordt dan kleiner.

AANKONDIGINGEN

Lees- en gesprekskring: “Arm en rijk bij Lucas”.

In onze tijd van globale economische crisis is het tijdloze vraagstuk van arm en rijk eens te meer actueel en acuut. Zijn de rijken de buit van de hebzucht der armen, zoals wel in de Griekse wereld in de tijd van de evangelist Lucas gezegd werd? Lucas weet wel beter. Hij besteedt veel aandacht aan deze thematiek. Men kan hem zowel de evangelist van de armen als van de rijken noemen.

Aan de hand van het boek van Coert Lindijer: *De armen en de rijken bij Lucas* (Boekencentrum 1981), verdiepen wij ons niet alleen in de betreffende teksten van Lucas, maar ook in de opvattingen aangaande rijkdom en armoede zoals die in Lucas' tijd in het Romeinse Rijk bestonden.

Vijf woensdagavonden van 20u. – 22u.

22/9, 6/10, 20/10, 10/11, 24/11

Mocht er onverwacht één datum uitvallen dan is er nog een reservedatum: 01/12.

Locatie: Crypte Jezuietenhuis, Waversebaan 220, 3001 Heverlee.

Gemeentevergadering en kerkenraadsverkiezingen.

Onze jaarlijkse gemeente-vergadering zal gehouden worden op zondag 20 juni na de dienst. We nemen dan globaal het jaarverslag door, de financiën, de stand van zaken in verband met de Maria-Kapel, enz. Bij die gelegenheid worden er ook weer kerkenraadsverkiezingen gehouden, dit omdat twee kandidaten, Philipp en Joëlle, intussen hun mandaat beeïndigd hebben. Wie zich kandidaat wil stellen kan dit doen bij Dirk Panhuis (tel. 016-254011 of mail: dirk.panhuis@skynet.be of bij Ernst Veen (tel. 016-229883 of mail: ernst.veen@telenet.be).

Gemeente-uitstap

Op zondag 27 juni organiseren wij onze jaarlijkse gemeente-uitstap. Op die dag proberen wij twee activiteiten te organiseren. Een natuurwandeling en een culturele/religieuze uitstap. Ik schrijf ‘proberen’ omdat de laatstgenoemde uitstap nog niet zeker is. Hoe dan ook, we hopen op die dag ook de nieuwe Al Ihsaan-moskee aan de Kol. Bigaultlaan 45 te Wilsele te kunnen bezoeken. Die moskee is in oktober 2007 geopend en in mei 2009 werd ze door de Vlaamse Overheid officieel als “moskeefabriek” erkend. Hoog tijd dat wij hen (en zij ons) leren kennen. Aanvankelijk was het de bedoeling dat wij de Humanistisch Vrijzinnigen in Leuven zouden bezoeken. Zij konden ons echter niet op zondag ontvangen. Een ontmoeting met hen is dus voor een andere dag. Op het moment dat deze Kerkbrief ter perse ging hadden we nog geen uitsluitsel of de visite aan de genoemde Moskee wel zal doorgaan. We houden u op de hoogte via de kanselmededelingen en de email.

Protestantse radio en televisie-uitzendingen

RADIO

productie Frank Marivoet

VRT over Radio 1 op woensdag om 20u04 maar op 7 juli om 19u05!!

- 9 juni Mens voor de mensen zijn:
In verzoening treden
- 23 juni Navolging
Lucas 9: 18-24
door ds.A.R.Beukenhorst
- 30 juni Navolging
Lucas 9: 51-62
door ds.A.R.Beukenhorst
- 7 juli (19u05) Mens voor de mensen zijn: Wie is mijn naaste?

Na de zomeronderbreking in juli en augustus is de eerste uitzending op de radio op woensdag 8 september

TELEVISIE

productie Antoinette Panhuis

op zondag op TV "één" om 9 uur en op "canvas" 'zeer laat'!

- 27 juni - Een reportage over de nieuwe Protestantse Kerk in Vilvoorde met o.a. een gesprek met de heren J.-L.Dehaene en Rik Torfs.

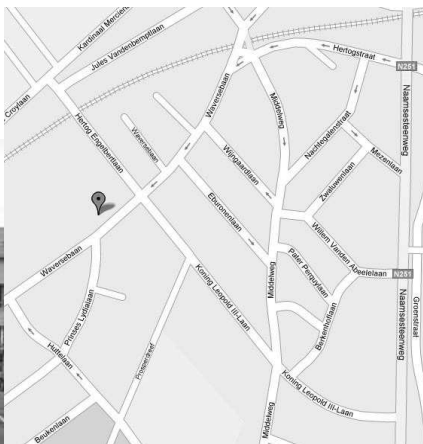
Bereikbaarheid kapel

Volg op de ring van Leuven richting Namen. Aan de Naamsepoort (bij de Delhaizewinkel) verlaat u de ring en neemt de Naamsesteenweg (N251) tot voorbij de spoorweg.

Vanaf deze steenweg rijdt u naar de Waversebaan via

- de Hertogstraat (loopt uit op de Waversebaan, sla linksaf)
- de Koning Leopold III-laan (Waversebaan is de 3° links)

Aan de rechterzijde ziet u het Jezuïetenhuis (zie foto). Ga op de meest linkse parkeerplaats staan. Het pijltje op de foto geeft de toegangssdeur aan. Ga rechtsaf de gang in, door de dubbele deur, tot u aan een open ruimte links komt. Daar is de grote ingangdeur van onze kapel, “de crypte”.

De kerkbrief verschijnt vier maal per jaar

Bijdragen voor komende nummers kunt u respectievelijk inleveren vóór 1 maart, 1 juni, 1 september of 1 december.

Secretariaat

Dirk Vercruysse

Lipsestraat 121

3150 Tildonk

dvercruysse@gmail.com